

Handläggare
Davidsson Per (KLK)
Håkansson Katarina (UBF)

Datum
2016-04-25

Diarienummer
UBN 2016-2083

Utbildningsnämnden

Motion av Anna Manell (L) om att avsätta förstelärare för arbete med särskilt begåvade barn

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla motionens första att-sats, samt

att i övrigt besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Anna Manell (L) föreslår i motion, väckt vid kommunfullmäktiges sammanträden 25 januari 2016, att:

- Handlingsplanen för särbegåvade elever följs upp.
- Förstelärare på grundskolenivå och gymnasienivå viks åt att arbeta med särbegåvade barn.

Motionen återges som **bilaga**.

Utbildningsnämnden delar uppfattningen att det är angeläget att lärare har tillräcklig kunskap för att kunna identifiera och anpassa undervisningen för elever som har särskild begåvning. Uppsala kommun utarbetade 2014, som nämns i motionen, i samarbete med andra kommuner samt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) en handlingsplan för arbetet med särskilt begåvade elever. Planen är ett stöd för lärare och beskriver strategier för att höja motivationen hos de aktuella eleverna. Under våren 2016 kommer planen att revideras för att begrepp och innehåll ska vara anpassade till Skolverkets material om arbete med särskilt begåvade elever.

Ytterligare arbete krävs för att göra planen känd hos berörda medarbetare. Under hösten 2016 kommer ytterligare insatser ske där förstelärarnas särskilda kompetens kommer att tas tillvara.

Därefter förväntas varje skolenhet, främst genom rektor, elevhälsa och förstelärare, bedriva ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att stärka samtliga lärares förmåga att utmana och tillvarata särskilt begåvade elevers intressen och behov. En uppföljning av handlingsplanen planeras ske våren 2017.

Det finns i kommunen en gemensam uppdragsbeskrivning för alla förstelärare. Därutöver har samtliga förstelärare en individuell plan utifrån prioriterade mål på skolenhetsnivå eller övergripande nivå. Exempel på övergripande nivå är att driva ämnesutveckling genom kommunövergripande ämnesnätverk. Uppdraget innebär att utveckla undervisningen inom ämnet för alla elever, också för elever som behöver särskilda utmaningar. Förstelärarnas uppdrag är alltså inte inriktade på särskilda elevgrupper utan tar sikte på lärares uppdrag att möta alla elever. Utbildningsnämnden bedömer att det bredare uppdraget och kopplingen till respektive skolenhets utvecklingsarbete bättre gagnar undervisningens kvalitet för alla elever.

Den gemensamma uppdragsbeskrivningen för förstelärare kommer att revideras under våren 2016. Utbildningsnämnden avser att vid revideringen kommer förstelärarnas uppdrag förtydligas vad avser arbetet med särskilt begåvade elever.

Sammanfattningsvis gör utbildningsnämnden bedömningen att undervisningen för elever med särskild begåvning bäst gynnas genom ett utvecklingsarbete som drivs av alla förstelärare i samspel med rektor och elevhälsan vid varje skolenhet. Handlingsplanen som ska fungera som ett stöd i det pedagogiska utvecklingsarbetet följs upp våren 2017.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Utbildningsförvaltningen

Birgitta Pettersson
Förvaltningsdirektör

Motion om att avsätta förstelärare för arbete med särbegåvade barn

Runt 5% av befolkningen räknas som särbegåvade. Metoderna för att mäta IQ varierar mellan länderna, liksom vilka gränser som avgör exempelvis medlemskap i föreningar som Mensa. I Sverige ska man ha en IQ på över 131 för att få bli medlem i Mensa. Barn testas inte i dessa IQ-test. Däremot finns särbegåvade barn, något som bl a. Mensa arbetar med genom sitt program GCP, gifted children program. Det riktar sig mot särbegåvade barn, föräldrar och skolpersonal.

På Mensas hemsida kan man läsa om GCP: "Hög begåvning betyder långt ifrån alltid hög prestation eller en hög nivå av tillfredsställelse och välmående i sitt liv. Det finns många barn och unga som är högt begåvade men som inte får utlopp för denna begåvning utan i stället blir stökiga eller gör sig mer eller mindre "osynliga" genom att tona ner sin begåvning för att passa in. Detta skapar inte sällan problem och barnen kan må riktigt dåligt."

Vidare skriver de att särbegåvade barn ofta misstas för att ha inlärningssvårigheter eller andra neuropsykiatriska diagnoser, varav vissa återfinns i kombination med särbegåvning.

Många särbegåvade barn känner sig understimulerade, inte förstådda och uttråkade. Det är inte alltid som särbegåvade barn har en god skolframgång. Elevhälsorapport 2010/11; Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad lyfter i ett avsnitt fram just arbetet med särbegåvade elever och anger detta som ett av sina förbättringsområden: "identifiera och anpassa undervisningen för elever med särskild begåvning som lär snabbt".

I Uppsala erbjuder GCP kostnadsfria utbildningar för skolor, men inte alla har eller vill ta emot den typen av föreläsningar. 2014 ingick Uppsala i ett SKL-projekt för att tillsammans med mellan Borås, Karlstad, Landskrona, Luleå, Sollentuna, Uppsala, Umeå och SKL och tog fram en handlingsplan för särbegåvade elever. Den behöver följas upp.

I Simrishamn har man avsatt en förstelärare som arbetar med arbete med handledning och kollegialt lärande. Bland annat innebär det att det särbegåvade barnet kan få jobba på en högre årskurs än sina jämnåriga, blir utmanad med svåra uppgifter men då samtidigt plocka bort lätta uppgifter och anpassad timplanen.

Om man menar allvar med att alla elever ska lyckas i skolan, innebär det att även de särbegåvade eleverna ska kunna nå sin fulla potential. Då måste arbetet ske mer systematiserat och genomgripande, som handlingsplanen avser.

Därför yrkar Liberalerna:

att handlingsplanen för särbegåvade elever ovan följs upp

att förstelärartjänster på grundskolenivå och gymnasienivå viks åt att arbeta med särbegåvade barn

Anna Manell
Vice gruppleddare (L)